

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Kossuth-tér, hova a lap szerkesztési részét illető közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Főszerkesztő:

Benka Gyula.

Főmunkatárs:

Zlinszky István.

Felelős szerkesztő:

Dr. Nagy Béla.

Laptulajdonos:

Dr. Haviár Gyula

KIADÓHIVATAL:

Beliczay-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér

Iparfejlesztés.

Hogy milyen arányokban kellene fejleszteni a magyar ipar versenyképességét, arról ékes bizonyítást tesz az az emlékirat, amelyet néhány hónappal ezelőtt tett közé a kereskedelmi miniszter az iparfejlesztésről. Ez emlékirat szerint ahhoz az elsősorban elérendő célhoz, hogy a hazai szükségletet a hazai ipar fedezze, nem kevesebb, mint 438 gyár volna szükséges, amelyeknek 620.92 millió korona tőke kellene; foglalkoztatnánk 144000 munkást (körülbelül 100 millió korona évi munkabérral) és évi termelésünk összértéke 419515 millió koronára rugna. Az állami segély tíz évre összesen 125 millió kor. lenne.

Ezen számok csak az első pillanásra tűnnek föl viszonyainkhoz képest nagyoknak. Ami különösen az állami segélynek szükséges összegét illeti, ez csak látszólagosan ily nagy áldozat az állam részéről, csak úgy, mint az állami tisztviselőknek juttatott magasabb illetmények is. Mert az összes állami kedvezmények és segélyek, eltekintve attól, hogy a legkülönbözőbb alakban

oszlanak meg az ország lakossága közt emelve ennek gazdasági forgalmát, legfőképpen fogyasztási adók alakjában jórészt ismét visszakerülnek az állampénztárba, — megteszik sokféle jótékony hatásukat anélkül, hogy az államkincstárnak valóságban nagy áldozatába kerüljenek. Közelebbről bírálva pedig a magánvállalkozás kérdését, ugytaláljuk, hogy erős akarattal nem lehetetlen ezt az álmodat tíz éven belül megvalósítani, föltéve persze, hogy hazánk nagybirtokosai — elsősorban a holtkez — elég érzékkel fog birni az iparpártolásnak gazdasági és hazafias jelentősége iránt; mert ha Ausztriában és a Németbirodalomban össze tudták kötni az uradalmak birtokosai ezt a két szempontot, miért ne tehetnék ezt nálunk is, különösen amikor köztudomású, hogy az iparvállalatok évről-évre nagyobb jövedelmet biztosítanak főképpen azoknak, akiknek módjukban van nyersterményeiket a helyszínén feldolgoztatni, a helyet, hogy ezeket külföldre eladva a belőlük készült és behozott iparcikkekért drága

árakat fizessenek. Hagsulyozzuk, hogy ezeket az iparvállalatokat lehetőleg magyar pénzen kellene megvalósítani, nemcsak azért, hogy hasznunk az országban maradjon és bennünket gazdagítson, hanem azért is, mert máris tulsokkal tartozunk a külföldnek és féltő, hogy egy-egy újabb pénzválság, vagy a legújabb porosz és német államcímletek mintájára való külföldi kibocsátás, kapcsolatban ellenfeleik agitációjával, papírjaink tömeges visszavonulása útján elviselhetetlen bajokat okozna egész életünkben.

A nagyobb szabású iparfejlesztés előfeltételei közül a biztos és aránylag olesó alapítási tőkén felül a forgó tőkének könnyebb megszerzését sem szabad kifelejtenünk. Számos gyár alakult volna már, még több virágoznék, ha törekvő és megbízható tulajdonosok (hiszen csak ityenekekről lehet szó) pénzintézeteinknél hitel dolgában olyan támogatást kaptak volna, mint a milyenben például a kereskedelem az áruhitelre nézve részesül. Egyike ez azoknak a problémáknak, amelyeknek

TÁRCA.

Fráter Aranka.

Egy ügyvéd barátomnál voltam látogatásban s javában beszélgettünk egy eszmődiákori élményről meg jogászetünk vidám és szomorú kalandjairól, mikor az írrok bejött jelenteni, hogy Fráter Aranka megint itt van.

— Csak hadd legyen — mondta szinte hangosan az ügyvéd — kezd már bosszantani ez a vén skatulya. Minduntalan a nyakamra jár!

— Miféle Fráter Aranka? — Kérdeztem tőle. — Csak nem az a híres, szép Fráter Aranka? Akivel együtt báloztunk, a bájos, gazdag Fráter Aranka. Azaz, hogy csak volt bájos is, meg szép is.

— A híres Fráter Aranka?

— Az, az. Ippi, érkeserűi Fráter Aranka. A Fráter Lénárt leánya. Aki után te is bom-

lottál, meg én is. Érdekes történet ez. El is mondok neked róla mindent. Megirható. Azt tudod, hogy a büszke szépség, aki miniket is meg másokat is keveselt, megszökött valami cseh tisztcskével,

— Nem tudom én.

— Nos hát akkor hallgasd meg. Mondom, hogy megszökött. Valami rongyos koldus legénnyel. Képzelheted Lénárt bátyánk dühét. Kitagadta a leányát es egy garast sem adott neki.

A szegény cseh csehül járt. Be kellett állania valami írrokknak, vagy mit tudom én miféle kis hivatalnokknak. Hanem hamar ráunt a nyomorgásra és föbe puffantotta magát. Lénárt ur, aki ezalatt külföldben teljesen elverte mindenét, hallani sem akart a lányáról. Azóta itt él Pesten a szerencsétlen aszszony. Volt ez már minden a világon. Nevelőnő, gazdasszony, felolvasónő, bonne, házvezetőnő, kaszírő, boltikisasszony, társalkodónő, pénztárnoknő, de sehol nem tudott megmaradni. Tudod a Fráter-vér! A

büszke, lusta Fráter vér! Azt akarta volna, hogy ahová ő ment el szolgálni, ott őt szolgálják ki.

Mig fiatalabb volt, nőtlen öreg uraknál csak el volt egy darabig abban a reményben hogy valamelyik majd csak elveszi; de amikor egyik sem akarta elvenni, hát szépen odébb állt mindenünnen.

Igy aztán szépen lassan kikopott minden helyről. Mikor hozzám először beállított, hat fillér volt a zsebében. Pedig hozzám már igazán a végszükség kergette. Mert bizonyára csak akkor jött, amikor már sehol sem kapott semmit.

Képzelheted milyen nagyot néztem, mikor koldulni jött hozzám Fráter Aranka. Az a Fráter Aranka, akit hiszen emlékezhetsz reá, hogy körülrajongtunk! Az a Fráter Aranka aki egyszer nekem ígért egy szupécárdást s azután a vacsoránál azt kérdezte tőlem, hogy igaz-e, hogy az apám szücsmeister, mert akkor nem táncol velem.

Az ügyvéd arca meg most is fellángolt

megoldása elől pénzügyeink nem fognak kitérhetni és amelyek megoldása nélkül alig számíthatunk nagy ipari fejlődésre.

Az ipari hitelnek az a módja, a melyet pénzügyeink legnagyobb részét az ugynevezett finanszírozás útján nyújtanak, nem kielégítő, amint hogy nem is bír a hitelnyújtás kizárólagos céljával. Bár tagadhatatlan, hogy számos új iparvállalat létesül ennek segítségével, valamint az is, hogy sok gyenge szervezetű vállalkozás ily uton erősödik meg, mégis távolról sem elégíti ki ez az alakzat a hazai iparnak sokoldalú hiteligenyét. Az intézeti finanszírozás főszempontja végeredményben mégis csak mentül nagyobb bankárnyereség elérése, ami a zsenge és kezdetleges iparvállalkozás ritkán elviselhető megterhelésével jár. Nem is szólva a rendszerint kikötött és éveken át fenyegető opcionális jog gyakorlásának egyidejű kikötésével, mely a törekvő iparostól azon reményt is megvonja, hogy vállalatának kedvező fejlődése esetén fáradozásával kiérdemelt jutalom java részét ő élvezze.

A holnapi megyegyűlés.

Békésmegye törvényhatósági bizottsága holnap, május 24-én tartja tavaszi rendes közgyűlését Gyulán. A tárgysorozat 128 pontot tartalmaz, a mihez még a póttárgysorozatba felvett ügyek is járulnak, de valószínű, hogy a gyűlés igen gyorsan fog végezni és ha csak valami váratlan incidens nem

vetődik fel, nem igen van nagyobb vitára kilátás, most sem választás nem lesz, legalább nagyobb jelentőségű állásra nem lesz választás, sem pedig a nagy politika, a mely néha-néha ugyancsak izgalomba szokta hozni a megyeház nagy termét, — most nem szerepel.

Felirat is csak egy van a tárgysorozaton, a mely nagyobb érdeklődésre számíthat. Ez a földadó kataszter kiigazítása iránt előterjesztett felirat. A felirat, a melyet Kohn Dávid gyulai megyebizottsági tag szerkesztett, statisztikai adatokkal mutatja ki, hogy a kataszteri tiszta jövedelem megállapításánál és ezzel a földadó kirovásánál Békésmegye földbirtokosai jobban vannak sújtva, mint a szomszéd vármegyék hasonló mtnőségű földjeinek tulajdonosai.

A feliratról kikapjuk a bennünket közvetlenül érdeklő adatokat, a melyek szerint a szarvasi becsléjában a szántóföldek tiszta jövedelme a következőképen van megállapítva :

I. osztály	13	frt.	—	kr.
II. „	22	„	—	„
III. „	9	„	75	„
IV. „	6	„	50	„
V. „	5	„	—	„
VI. „	3	„	50	„
VII. „	1	„	60	„
VIII. „	—	„	75	„

Ezzel hasonlítja össze a felirat a Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye szomszédos mezőturi járásának földadó kataszteri adatait, amelyek szerint a mezőturi földek kataszteri tiszta jövedelme a következőképen van felvéve :

I. osztály	11	frt.	50	kr.
II. „	10	„	—	„
III. „	7	„	—	„
IV. „	4	„	50	„
V. „	3	„	—	„
VI. „	1	„	20	„
VII. „	—	„	80	„
VIII. „	—	„	—	„

Hasonló összeállítást közöl a felirat a többi járásokból és azon konkluzióra jut, hogy Békésmegye kataszterének összeállítása hibás, ezért új megállapítást, illetve a becslés ujonnan fogantatását kívánja.

A tárgysorozat többi pontjai közül szarvasi érdekű némileg még a helyettes főügyész választása, amennyiben az eddigi helyettes főügyész dr. Haviár Gyula szarvasi ügyvéd volt, ki most közjegyzői kineveztetése folytán mondott le tisztéről.

A holnapi gyűlésen állapítják meg az ujonnan létesített árvaszéki alügyész hatáskörét — magát az alügyészt csak összel választják meg, így addig folytak még a korteskodások, a melyeket néhány gyulai fiskális már is erősen megindított.

A törvényhatósági bizottság tagjainak tudvalevőleg uti költséget akart a gyűlésekre kifizettetni Tótkomlós, de a többi község ehhez nem járult hozzá. Ezen indítvány is tárgyalás alá kerül és valószínűleg szépen el is temetik azt.

A felebbezések közt van a szarvasi községi rendőrök felebbezése a képviselőtestületnek fizetésemelés iránti kérelmüket elutasító határozat ellen.

Jóváhagyás alá kerül a szarvasi képviselőtestület határozatai közül a községi járdák javítása és erre kölcsön

erre a megszégyenítésre, annyi, annyi év után.

— Azt kérdezte. Persze, hogy azt mondtam neki, hogy az apám az és hogy nem szégyenlem, hogy az. Azzal ott hagytam.

Kacagva felelte hogy csak ezt akarta,, mert jobb szereti Bay Ábrissal táncolni a csárdást.

Bay Ábris! Az a híres legény volt. Emlékszel rá? Azóta ez is járt nálam. De erről később.

Aranka azon a bálon csakugyan Bay Ábrissal táncolta a csárdást, én pedig senkivel sem táncoltam, úgy fájt annak a lelketlen leánynak megszégyenítése.

Hanem másrészt talán ennek köszönhetem azt, amit elértem. Mert csak ettől az időtől kezdve feküdtem komolyan neki a tanulásnak, a munkának. Ez a sértés ébresztette fel az önértelmemet az ambíciómra. Meg akartam mutatni, hogy a szegény szücs fiából külbomb ember lesz mint a Bay ur Ábrisából. Valamivé akartam lenni, hogy valamikor én szégyenithessem meg ezt a hencegő szépséget, hogy valamikor éreztet-

hessem vele, hogy kár volt engem félre lökni az utjából.

Óh, hogy gyűlöltem akkor is, még azután is sokáig mind a kettőt!

És a sors csodálatosképen elégtételt szolgáltatott. Akkor amikor már eszemben sem volt a bosszu Mind a kettőt kezembe szolgáltatta.

Bay Ábris még a múlt télen járt nálam. Az egykori híres gavallér rongyos és piszkos volt; éhezett,ázott, szinte térden állva kért, hogy tegyen be akár hová, akár minék. Felöltöttem, jól tartottam el nem eresztettem addig, míg a városhoz be nem tettem dijnoknak.

Persze, hogy nem becsülte meg magát! Néhány hét múlva csak beállított s újra elpanaszolta, hogy kicsapták a dijnokságból.

— Miért?

— Eh, olyan komisz paraszt népség között nem élhet meg az ur. Komizkodtak, én meg nem türtem a komizkodásuka.

Adtam neki egypár forintot s elküldtem, mikor pedig megint eljött be sem eresztetem. Azóta nem tudom mi történt vele.

Ez volt az egyik. A másik Fráter

Aranka nem sokkal ezután jött hozzám. Olyan volt mint valami koldusasszony.

Dehogyan is gondoltam a bosszura. Igazi fájdalom és mély részvét fogott el. Arra kért, hogy szerezzek neki bárminő állást Eddig nem becsülte meg magát, de ezentul meg fogja.

Napokig jártam a dologban, fütől-fához, de végre is csak annyit értem el, hogy betettem egy dobozkészítő gyárba fedélkészítő munkásnőnek.

Eleintén szorgalmasan dolgozott. A tulajdonos még dicsérte is. De nem sokáig tartott a szorgalom. Hamarosan beleunt. Már a második héten kezdett későn bejárni a gyárba s mikor megintették, dühösen oda vágta, hogy ő nem paraszt aki feltudjon hajnalban kelni.

Már akkor kidobták volna a gyárból, csak rám való tekintetből türték. De mindig baja volt, s ilyenkor mindig a nyakamra jött. Bizonyosan megint kifelé áll a rudja most is azért jött.

Kértem a barátomat, hogy hívassa be. — Vagy idegen előtt resteli magát?

— Óh azon már túl van.

Magas, sovány, fekete ruhás nő lépett

felvétele tárgyában hozott határozat. A szarvasi volt polgári leányiskolának a szarvasi ág. ev. egyház részére történt adományozása. Az árvapénztári kölcsönök kamatlábjának meghatározása. A volt regále épület bérbeadása,

Kondoros veszedelme.

A mióta a kondorosi csárdát Petőfi lantjára vette, e somszéd kis község — illetve akkor még csak pusztá nevé az egész világon ismert lett. Kondoros maga is tulajdonképpen a csárdának köszönheti létét, mert a híres csárda közé kezdett lassan-lassan építkezni a környék népe, míg a mai csinos falu létesült. Nem csoda hát, ha Kondoros vezetői ma is különös kegyelettel viseltetnek az ősrégi csárda-épület iránt, a hol pedig minden új minden modern már és csak a képmény az, mit idegeneknek mutogatnak mint a rég mult idők itt maradt emléket, a régmúlt betyárok egykori buvóhelyét.

Ma már nem járnak betyárok a csárdába, bekés kondorosi polgárok térnek be egy-egy kis tereferére. Nem rendelnek ki egyszerre száz itce bort az asztalra, hanem csöndesen iszogadják a pohár vagy krigli sörüket. A szögön is, hová hajdanában hat vármegye rémei: a híres pusztai betyárok felakasztották dupla puskájukat, hogy gyorsan kéznél legyen, ha jön a csendbízós — ma már pecsétes italmérési engedély függ, a mely tanúsítja a csárda tulajdonosának korlátlan italmérési jogát, mert puskás ember legfeljebb

akkor látható a kondorosi csárdában, ha a szarvasi fináncok kimennek egy kicsit széjjelnézni.

Épen ezek a fináncok fenyegették most nagy veszedelemmel Kondoros híres csárdáját. Pár hónapja új tulajdonost kapott a kondorosi csárda, kinek új korlátlan italmérési engedély kellett, ki azt szépen meg is kérte. De hát a konkurencia, a veszedelmes üzleti verseny a csárdát se kiméli már. A csárda mellé építették nem nagy távolságra néhány évtizede a római katolikus templomot és építettek iskolát is. Nosza a konkurens vendéglős — aki már teljesen modern ember, nem csárdának, hanem kaszinónak nevezte el vendéglőjét — sietett tiltakozni, hogy templom, iskola közelében italmérési engedély kiadassék.

És a pénzügyigazgatóság — óh ezek az érzéktelen fináncok! — megtagadták az italmérési engedély kiadását. Tehát a híres kondorosi csárdát csizmadia műhelylyé, vagy fűszeres bolttá akarták degradálni! Nem csoda hogy ezen egész Kondoros megbotráncokozott.

Fel is utazott a község lakosainak számos és számtalan aláírásával ellátott kérvénnyel Budapestre a pénzügyminiszterhez Keviczky László lelkész, Reiner Béla bíró és Fülöp József jegyző, a hol megmagyarázták, hogy a kondorosi csárda régibb és nevezetesebb a templomnál, iskolánál, pénzügyigazgatóságnál, fináncnál — sőt talán magánál a pénzügyminisztériumnál is.

Ezt az érvet hallva megnyugodtak a minisztérium emberei és biztosították a jó kondorosiakat, hogy meg lesz az italmérési engedély. Azóta nyugodtab-

bak a vendégek a kondorosi csárdában, amely mellett már nem legelget a gulyaménes, — hanem konkurens korcsmárosok szövök-fonják az intrikákat az új törvények új paragrafusaiival.

UJDONSAGOK

— **Eljegyzés.** Marsal Gyula szarvasi timár eljegyezte Murányi Terike, Murányi József mezőturi földbirtokos leányát.

— **Esküvő.** Egyik tekintélyes iparosnk Süveges Pál, Ilonka leánya f. hó 19-én d. u. 4 órakor tartá az ó templomban esküvőjét Szilágyi Károly ág. h. ev. tanítóval.

— **Öt éves találkozó.** Haviár Ilonka kéri azon hölgyeket, kik vele a szarvasi polgári leányiskola negyedik osztályát 1904. év nyarán végeztek, hogy július 1-én ötödéves találkozójukon jelenjenek meg.

— **Vizsgálatok.** Az ág. h. ev. tanítóképző IV. éves növendékeinek osztályvizsgálata f. hó 21-én kezdődik s tart 28-ig bezárólag. Pénteken kezdődik s pénteken végződik, már pedig ez a lőcsei kalendárium szerint rossz ómen az aggodó ifjakra nézve. A képesítő szóbeli vizsgálat jun. 21—23-ig fog tartani.

— **Intézeti látogatás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Schneller István kolozsvári egyetemi tanárt megbizta, hogy a kormány képviselőjében tegyen látogatást a szarvasi tanítóképzőben.

be. Fekete kendője a sok használattól zöldre vált már. Korán megöregedett, fakó arca, tele volt ránccal. Csak két nagy fekete szeme őrizte meg régi fényét.

Valaha három vármegye fiatalsága versengett ennek a szemnek egy meleg tekinteteért!

Nos, mi jót hozott? kérdezte az ügyvéd.

— Jót én sohse hozok. Bocsásson meg, hogy megint alkalmatlankodom. Nincs egy fillérem se! Tegnap óta egy falat sem volt a számban.

— Hiszen tegnap kapta ki a fizetését?

— Igen, de még tegnap el is költöttem.

— Sajnálom.

— Én nem sajnálom, hogy elköltöttem.

Hallgassa meg ügyvéd ur, hogy történt a dolog. Vendéglőben, már t. i. olyanban, minőre nekem telnék, nem tudom megenni az eiedelt. A gyárba szoktam magammal vinni mindig valami ennivalót és egy kis kávéházban, a gyár mellett szoktam megenni. Tegnap is ott voltam egyik asztalnál egy ember ült, aki a pincért tegezte, uri módon parancsolgatott és hordatta a konyakot. A ruhája nagyon nyűftes volt, a pincér gyanakodott és a sok parancsolgatás után szereték volna látni a pénzét is.

Éppen mikor befejeztem az ebédet, akkor állt elő a kávé, hogy fizessen.

— Mi az ördögből fizessek? — kiáltotta a részeg ember rekedtes nevető hangján. A kávé rendőrt hivatott s beakarta kísértetni.

A részeg ember még részegségében is méltósággal állt föl s valami írásfélét dobott oda a rendőrnek:

— Én Bay Ábris vagyok. Az apám Bay Péter volt az alispán! Nemes embert nem szabad elfogni.

Csakugyan ő volt. A híres Bay Ábris, aki valaha halálíg szerelmes volt belém. Kikosaraztam, mert örült voltam. Talán én vagyok az oka, hogy tönkrement. Talán az egész élettel tartozom neki, hát csak kifizethetem érte ezt a kis kontót.

— Kifizette a kontóját? Odaadta az egész heti keresményét?

— Oda hát,

— S Bay Ábris ur mit szólt hozzá?

— Semmit. Nem is tudta meg. Azt mondták neki, hogy csak menjen haza minden rendben van.

— S ha én most nem adnék magának semmit? Éhezne tovább s nyugodt lenne,

hogy a pénzt odadobta egy lumpnak a pálinkázása fejében?

— Éhezném tovább! Csak nem engedhetem, hogy egy Bayt becsukjanak! Mindnyájunk szégyene lett volna!

A megtört fényű szemekbe mintha egy percre visszaszállott volna a régi fény, a régi büszkeség lángja s megroskadó termete is egy pillanatra mintha kiegyenesedett volna, míg ismételte:

— Mindnyájunk szégyene lett volna, mindnyájunké, akik nemesek vagyunk...

Tekintete egy pillanatra mintha ott kalandozott volna a multban s mintha ott látta volna maga körül repdesni a Fráter-cimer aranyos darvát, meg a Bayék ezüstös szárnyu sasmarát — és azután büszkén nézett az ügyvédre mintha csak azt akarta volna neki mondani:

Érted is te ezt! A te apád szücs mester volt!

Hanem hamarosan kialudt ez a büszke tekintet. És a rimázkodó, szegény, levert teremtés lett újra, aki alázattal kérte az ügyvéd urat, hogy „kölesönözzön“ neki néhány koronát.

— **Évzáró vizsga.** A helybeli állami polg. iskola izr. növendékeinek f. hó 28-án lesz vallás vizsgájuk melyet Dr. Dreschler Miksa a fiatal, jeles rabbi beszédével zár be.

— **Sikkasztás.** Özv. Medvegy Istvánné, szül. Arnóczki Judit szarvasi asszonyt is elérte a modern betegség, Adósságakba verte magát és nem fizetett kellő időben, Ezert 1907. szeptember 11-én lefoglalták összes ingóságait. A szegény asszonyt nagyon bántotta ez a dolog, aztán meg nem is ismerte a törvény kacskaringós ösvényeit. Sőt okosabbnak tartott magát és elhatározta, hogy tuljár a törvény eszén. Az ingók egy részét tehát sutyomban eladogatta, a másik részét pedig saját céljaira felhasználta úgy, hogy mikor az árverésre kitűzött napon az árverezők megjelentek, hűlt helyét találták mindennek. A törvény eszén tuljární akaró asszonyt természetesen felelősségre vonta a gyulai törvényszék és sikkasztás vétsége miatt nyolc napi fogházra elítélte. Ebben az elég enyhe ítéletben sem nyugodott meg, hanem felebbezett. A Tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét, a Kuria pedig a benyújtott semmisségi panaszt elutasította. Így Medvegyénének mégis csak be kellett vonulnia a gyulai fogházba.

— **Pályázat ipari munkásjutalmakra.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet a kereskedelmügyi m. kir. miniszter ur által a kamara kerülete számára létesített öt, egyenkint száz koronát tevő állami jutalomra. A jutalomban részesülhetnek az oly ipari, illetve gyári üzemből iparszerű munkában alkalmazottak, akik a következő minősítéssel bírnak: 1. Magyar állampolgárság; 2. Tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás: művezetők, pallerok stb. csakis kivételes rendkívüli méltánylást érdemlő esetekben jönnek figyelembe gyári és irodaszolgák jutalomban nem részesülhetnek; 3. Legalább 15 évi megszakítás nélküli működés a munka körében, a rendes munkabér vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg munkakönyvvel vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. Az e célra kiállított bizonyítványok illetve másolatok bélyegmentesek. A kerületbeli iparosok (gyárosok, műiparosok) ennél fogva felkéretnek, hogy amennyiben oly munkásaik vannak, akik a fentiek szerint a szóban forgó jutalom odaítélésére ajánlhatók, ezek m. jutalmazására nézve az aradi kereskedelmi iparkamarához legkésőbb 1909. június hó 15-ig javaslatot tegyenek. A bejelentést csakis munkaadó teheti, minél fova közvetlenül, ennek mellőzésével benyújtott kérvények nem vétetnek tárgyalás alá.

— **Meghíró.** Az I. ker. ovoda növendékeinek tavaszi ünnepélye f. hó 26-án lesz megtartva az, Erzsébet ligetben, melyre a t. szülőket és az érdeklődőket szívesen látom. Kivonulás fél 3 órakor az ovodából. Szarvas,

1909. május hó 19-én. Tisztelettel Dimény Juliska l. k. óvónő.

— **Sikkasztó postamester.** Emlékeztet meg Juhász Béla, békésszentandrás postakezelő sikkasztása, ki Barna Izidort postamestert helyettesítette pár héttig és ez idő alatt mintegy 1200 koronát elsikkasztott. A fiatal bűnös fölött, ki még alig 20 éves a héten ítékezett a gyulai törvényszék. Juhász teljes beismerésben volt, csupán könnyelműségével védekezett amely a bűnre vitte. Az elsikkasztott pénzt elköltötte, A bíróság 9 hónapi börtönre ítélte Juhász Bélát.

— **Pályázat iktatói állásra.** Békésszentandrás községben üresedésben lévő iktatói irnoki állást a szarvasi főszolgabíró kihirdette a pályázatot, melynek határideje május 31-én jár le.

— **Egyházi törvényszék.** A békési ág. ev. egyházmegyei törvényszék mult héten tartott ülésében hozott ítéletet Brósz János orosházi tanító fegyelmi ügyében, kit több hivatali hanyagsággal és botránnyal vádoltak. A vádat dr. Haviár Gyula szarvasi ügyvéd képviselte, míg védőként dr. Bikádi Antal orosházi ügyvéd jelent meg. A törvényszék a vádlottat feddésre és a felmerült költségek viselésére ítélte.

— **Majálisok.** A szépen fejlődő helyi tanítóképző életrealóságának újabb bizonyítékát adja azzal is, hogy az idén növendékeinek tekintélyes száma lehetővé teszi azt, hogy teljesen rendezhessen majálisot. Az ifjusági rendezőség elnöke Horváth Óvér tanár. A május hó 28-án tartandó majális tornaversenynyel lesz kapcsolatban. Megüvök már a napokban küldetnek szét. A gymnasiumi ifjuság által rendezendő majális előkészületei javában olynak s az idei mulatság az előbbieknél is siberültebbnek ígérkezik.

— **Lóverseny Szarvason.** Most folynak Budapesten a nagy tavaszi lóversenyek is és akinek sok a pénze, egyre másra megy fel Pestre, a hol azt most gyorsan elveszitheti. Pedig ha csak lóverseny kell, van az itt is, ha totalizátor nélkül is. A héten legalább valószínű lóverseny folyt le Mucha Pál és Lestyan János szarvasi fuvarosok között, kik kissé becsipeit állapotban fogadtak, hogy melyiknek van jobb lova. A Beliczey utcát választották ki versenypályának, itt neki eresztették a kocsiba fogott paripákat, a melyek futottak eszeveszetten, mig egyszerre felfordult mind a két kocsi és a urkocsis szépen kipottyant a földre. Nagyobb bajuk nem esett, — csak az, hogy megint nem tudják megállapítani, hogy melyikük lova a jobb mert hát holt versenynyel végződött a nagy futtatás, a melynek jutalmát majd a főszolgabíró adja ki, a ki a gyors hajtás miatt a kihágási eljárást megindította.

— **A miniszter és közigazgatási bizottság.** Békésmegye közigazgatási bizottsága kimondotta, hogy a vármegyei iskolában csak magyar nyelvű felíratot tőr meg, miután a népiskolákról szóló törvény úgy intézkedik és ezzel szemben Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter

rendeletét nem fogadta el. A miniszter az aradi gör. kel. román püspök feljelentése folytán e határozatokat most megsemmisítette. A bizottság jövő havi ülésében foglalkozik a miniszter leiratával is valószínűleg a törvényhatósági bizottsághoz fordul, hogy az a miniszteri rendelet ellen a képviselőházhoz irjon fel.

— **Adókievítő bizottság ülései.** A mult évben keletkezett hasonhajtó foglalkozások után járó kereseti adó megállapítására az adókievítő bizottság kedden kezdi meg üléseit. Május 25-én a szentandrás és öcsödi, 26-án a kondorosi és szarvasi, 27-én a szarvasi adózók tárgyalják le.

— **Az ország legnagyobb ipartelepeinek egyike a Bohn-féle téglagyárak, melyek a mellett, hogy sok ezer munkáskéznek állandó keresetet nyújtanak, a hazai iparnak dicsőséget is szereznek. A Bohn-féle szab. természetes vörös fedélcserépek általános kedveltségnek örvendenek.**

Hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság közhírré teszi, hogy a cs. és kir. 7 hadtestparancsnokság a folyó év őszén egyes fegyvernemekkel megtartandó hadgyakorlatok alkalmával kerékpár osztályokat szándékozik alakítani.

Felhivom ennél fogva az erre alkalmas tartalékos legélységet hogy ha munkaképes, mert a kerékpár osztályhoz való beosztás előtt a gépek bizottságilag lesznek megvizsgálva gépével, melynek fentartása és koptatása fejében napi keltő korona díjazásban részesül a fegyvergy korlatok befejeztével szándékoznak valamelyik bevonulni, az jelentkezéék alólirott jegyzői irodában.

Szarvason, 1909. évi május hó 20.

Az előjáróság nevében:

Kovács János	Jeszenszky
bíró.	jegyző.

Hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság a Békésvármegyei Gazdasági Egyesület 875/1909. számú megkeresése alapján közhírré teszi, hogy a Budapesten Junius 6—10-ig tartandó tenyészállatkiállításal egyidejűleg összeülő országos Gazda kongresszus és a IV. nemzetközi tejgazdasági kongresszus alkalmából Vármegyénk kispazda közönsége részére csoportos kirándulás rendeztetik Budapestre.

Ha minden községből 10 kispazda

egy csoportban jelentkeznek, akkor a III-ik kocsis osztályban féláru menetjeggyel utazhatnak, ha pedig egy községből nem jelentkeznek 10 ember, akkor a vármegyéből összesen jelentkezők Csabán találkozási indulhatnak együtt a Gazdasági Egyesület bizonyítványa alapján kiadott féljeggyel oda és vissza.

A kik tehát ezen kiránduláson részt venni akarnak, azok a községi főjegyzői irodában legkésőbb folyó hó 27-ig jelentkezzenek.

Szarvason, 1909. évi május hó 10.
Kollár Lajos s. k. Kovács János s. k.
főjegyző. bíró.

Hirdetmény.

Szarvas község előjárósága a képviselő testület 64—909. kgy. sz. határozata folytán a volt Csendőr laktanyát 1909. október 1-től számított 6 évre szabadkézből bérbe óhajtja adni.

Felhívja ez uton is mindazokat, kik ezen épületet bérbe venni óhajtják, hogy írásos ajánlataikat az évi bér pontos megjelölésével az előjárósághoz f. év május hó 28-ik napjáig annyival is inkább adják be, mert a később beadott ajánlat figyelembe nem vétetik.

A beadott ajánlatok felett a községi tanács fog határozni.

Szarvason, 1909. május hó 22.

Az előjárók nevében:

Kollár Lajos, Kovács János,
főjegyző. bíró.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség alulírott előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a Czigányéri here termés folyó hó 25-én (kedden) d. e. 9 órakor fog a helyszínén készpénzfizetés mellett nyilvános árverésen eladatni.

Szarvason, 1909. évi május 22.

Az előjáróság nevében:

Kollár Lajos s. k. Kovács János, s. k.
főjegyző. bíró.

Hirdetmény.

Alulírott községi előjáróság ezennel közhírré teszi, hogy a honvéd főreál iskolában 50, a honvéd Ludovika Akadémiában pedig mintegy 61, részint teljesen díjmentes, részint féldíjmentes államköltséges, illetőleg alapítványos és fizetéses hely fog az 1909-1910. iskolai év kezdetén a honvéd főreáliskolában szeptember hó 1-én, a honvéd Ludovika Akadémiában szeptember

hó 21-én, közvetlenül a polgári nevelésből belépő ifjakkal betöltetni.

Ezen helyek közül esik: A soproni honvéd főreáliskola I. évfolyamára 20 teljesen díjmentes államköltséges hely, 22 alapítványos hely és 8 részben fizetéses hely; B. a budapesti honvéd Ludovika—Akadémia I. évfolyamára 5 teljesen díjmentes államköltséges hely, 41 alapítványos hely és 15 részben féldíjmentes, részben fizetéses hely.

A honvéd főreáliskola II. és III. évfolyamába rendszerinti felvételnek nincs helye ezen évfolyamba csak azon helyek fognak betöltetni, melyek természetes fogyatékek (halálozás, elbocsátás stb.) következtében jutnak üresedésbe.

Az érdeklődők értesítetnek, hogy a részletes tudnivalókat tartalmazó pályázati hirdetmény a járási főszolgabíró urnál megtekinthető.

Szarvason, 1909. évi apr. hó 14.

Az előjáróság nevében:

JESZENSZKY, ROSZIK,
jegyző. t. bíró.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség központi választmánya az 1889. évi XV. t.-c. 145. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítására vonatkozó munkálatait folyó évi évi március hó 2-án megkezdette.

Az ideiglenes névjegyzék és kihagyottak névjegyzéke folyó évi május 5-től 25-ig lesz a városháza tanácstermében közszemlére kitéve.

A névjegyzék ellen az 1874. évi XXXIII. t.-c. 44. §-a értelmében felszólamlás ellen észrevételt tenni lehet. A felszólamlások folyó évi május hó 5-től 15-ig adhatók be, az észrevételek pedig május hó 16-tól 25-ig fogadtatnak el. A felszólamlások és észrevételek a központi választmányhoz intézendők s a községi előjáróságnál nyújtandók be.

A központi választmány a felszólamlások és észrevételek felett július hó 1-től 20-ig határoz. E határozatok július 20-tól 30-ig a városháza tanácstermében közszemlére kitétetnek s illetve az 1899. évi XV. t.-c. 146 §-ának a., b., c., pontjai esetében az érdekelteknek kézbesítetnek. A reggeli 8 órától déli 12 óráig közszemlére kitétt névjegyzék és felszólamlások az 1874. évi XXXIII. t.-c. 43. §-a értelmében délutani 2 órától 5 óráig mindenki által lemásolhatók.

Azok, a kiknek felszólamlása vagy észrevétele felett a választmány határozatot hozott, annak közszemlére történt kitételét követő 10 nap alatt azok pedig, kiknek a határozat kézbesített, a kézbesítéstől számított 10 nap alatt a kir. Curiához fellebezéssel élhetnek, mely a központi választmány elnökénél nyújtandó be.

Kelt Szarvason, 1909. évi április hó 22-én.

Dr. Dancs Szilárd, s. k. Kovács János, s. k.
jegyző. elnök.

Hirdetmény.

Alulírott községi előjáróság ezennel közhírré teszi, hogy a hadsereg katonai akadémiában és reáliskoláiban a jövő 1909—1910-ik iskolai év kezdetén magyar honos ifjak részére összesen 256 hely fog rendelkezésre állani és ezek a Köszegen és Marosvásárhelyen létező katonai alreáliskolák I., II., III., és IV. évfolyamaiban, a máhrisch-weisskircheni és kismartoni főreáliskolák I., II. és III. évfolyamában, végre a bécsujhelyi Terézia katonai akadémia és mödlingi katonai műszaki akadémia I-ső évfolyamában lesznek betöltendők.

A máhrisch-weisskircheni és kismartoni katonai főreáliskolák I-ső és II-ik évfolyamába azonban, — tekintettel az állományviszonyokra — csak kivételesen s különösen méltánylást érdemlő esetekben vehetők fel pályázók.

Ezen 256 helyből esik:

61 hely a bécsujhelyi Terézia katonai akadémiára és a mödlingi katonai műszaki akadémia I. évfolyamára.

195 hely pedig a katonai alreáliskolákra, valamint csekély számban a máhrisch-weisskircheni és kismartoni katonai főreáliskolákra.

A katonai akadémiákban betöltendő 61 hely közül: 32 kincstári (a közös hadügyi tárcából javadalmazott) hely, 20 magyar állami alapítványi hely; 9 részben fizetéses és félfizetéses, részben pedig magán alapítványi hely.

A katonai reáliskolákban betöltendő 195 hely közül: 96 kincstári (közös hadügyi tárcából javadalmazott) hely, 70 magyar állami alapítványi hely; 29 részben fizetéses és félfizetéses, részben pedig magán alapítványi hely.

Az érdeklődők figyelmeztetnek, hogy a részletes tudnivalókat tartalmazó pályázati hirdetmény a járási főszolgabíró Urnál megtekinthető.

Szarvason, 1909. évi apr. hó 16.

Az előjáróság nevében:

Jeszenszky, Roszik,
jegyző. t. bíró.

Egy bolti berendezés,

mely áll: puldt, üvegszekrény és állványokból jutányos áron eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Ezelőtt ha valaki elrontott a gyomorát elvesztette étvágyát, vagy székszorulásban szenvedett s ebből kifolyólag gyomorégése gyomorfájdalma vagy fejfájása támadt, vagy nagyon elhízott, kénytelen volt az undorító ízű keveréket pilulákat, teákat vagy keserűvizet használni, melyeket igen gyakran gyomra nem tűrt meg s azokat ki is hányta.

Most szükségtelen magát sanyargatni mert az
INDA-CUKORKA

ize a legkellemesebb, hatása pedig minden eddig létező hashajtó és gyomorjavító készítménynél sokkal jobb. Nem csak felnőttek, de a gyermekek is igen szívesen beveszik s még csecsemőknek is adható. Ha éves előtt megeszik 1 vagy 2 darabka Inda-cukrot, akkor bármily erős székrekedése is van, azt görcsök és erőlködési fájdalmak előidézése nélkül 1 vagy 2 óra alatt megszünteti. Ha pedig éves után bevesz 1 darabka Inda-cukrot, akkor gyomra kitünően fog emészteni s étvágya hatalmasan fog gyarapodni és székszorulása sohasem lesz. Ha gyomorégést, savanyu felbőgést érez, 1 darabka Inda-cukor azonnal megszünteti azt. Azok, kik tulságosan elhíztak és karesubbak akarnak lenni, egy bizonyos ideig használják rendszeresen az Inda-cukorkát s rövid idő alatt tapasztalni fogják annak kitünő hatását. Szóval az Inda-cukor a legjobb gyomorszabályozó. Minthogy pedig egészségünk alapját a gyomor rendszeres működése képezi, mert ez veszi fel a táplálkozásra szánt ételeket italokat s azokat megemészti, vér alakjában a testbe juttatja, azért használjunk állandóan Inda-cukorkát s akkor gyomrunk mindig rendben lesz

Kapható mindenütt!

Ára 1 tekercsnek (10 darab) 40 fillér.

Készíti: **Balazsovich Sándor**

sepsiszentgyörgyi Korona gyógyszertára és székelyföldi gyógytermékeket feldolgozó szak-aboratoriuma, Sepsiszentgyörgy Központi raktár. 7—10 Budapest, VIII., József-utca 35—37

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1909. május 1-től. —

Mezőtur	ind. é.	2 29 n.	12 15 n.	5 40
Szarvas	érk. "	3 15 "	1 03 é.	6 28
	ind. "	3 27 "	1 27 "	6 38
Kisszénás	érk. "	4 14 "	2 12 "	7 25
Orosháza	érk. "	5 35 "	3 26 "	8 40
Mezőhegyes	érk. n.	7 55 "	5 40 "	—

Mezőhegyes	ind.	—	9 18	—
Orosháza	ind. é.	5 55 "	11 17 "	6 07
Kisszénás	érk. n.	7 18 "	12 29 "	7 16
Szarvas	érk. "	8 24 "	1 26 "	8 13
	ind. "	8 44 "	1 44 "	8 23
Mezőtur	érk. "	9 30 "	2 30 "	9 10

A nappali idő reggeli 6 órától esti 5 óra 59 percig terjed. A számjegyek előtt levő betűk é. = éjjelt, n. = nappalt jelent.

Piaczi árak.

1909. május hó 21-én

Ó Buza piros	14	80
Mercantil uj buza	14	50
Sárgás buza	14	—
Üszkös buza	13	—
Árpa	8	60
Zab	8	70
Köles	6	60
Morzsolt tengeri	7	30
Lucerna mag prima	57	00
Hizott sertés	43	

Cipész üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy üzletemet az Árpád szálló bazár épületébe helyiségébe helyeztem át és azt a modern kor igényeinek megfelelően úgy rendeztem be, hogy akár kész áruk akár megrendelt áruk tekintetében t. vevőimet kielégíthessem.

Cipőimet elsősorú anyagból, csinos és jó kivitelben állítom elő. Bátorkodom t. vevőim figyelmét azon körülményre is felhívni, hogy szakképzettségemet ez évben a fővárosi m. kir. technológián szerzett tapasztalataimmal bővítettem ki, minek folytán cipőimet a legdivatosabb forma szerint a láb természetes alakjához idomítva készítem amerikai és francia rendszer szerint.

A t. közönség szives pártfogását kérve vagyok

Teljes tisztelettel

S z ü c s J ö z s e f
cipész.

2 jó fiút tanoncúl felvesz **HOLÉCZY GUSZTÁV** fűszer- és csemege kereskedő **SZARVASON.**

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnalk:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, Járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aczéi-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Kalap árúsítás.

Felhívom a nagyérdemű hölgyközönség figyelmét, hogy a legelegánsabb, legújabb divatu és legfinomabb női kalapokat,

P ü n k ö s d r e
mélyen leszállított árakon fogom áruba bocsátani.

Schwartz Jenni.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy helyben Kereszt-utca 168. szám alatt saját házamban a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

mű selyem kelme festő- és vegyészeti tisztító intézetet

nyitottam. Elvállalok minden szakmába vágó munkát úgy festésre, mint vegyileg tisztításra bármilyen nemű uri, női és gyermek ruhákat egészben vagy szétbontva.

Vegyileg tisztítanak továbbá, bálai és színházi jelmezek, kézimunkák, napernyők klaczékeztű, csipke és tunisz függönyök, butorszövetek stb. pontos kiszolgálás és szolid árak mellett.

Gyász esetekben a gyászruhák 24 óra alatt festetnek.

Midőn mindezeket becses tudomásul adom egyben nagy becsű pártfogását kérem

teljes tisztelettel

Süveges János,
kelmefestő és vegytisztító.

Suchard, Stolwerk esokoládék, Karamellák, Bonbonok, Cukorkák.

Fűszer, csemege, gyarmatárak. Gyógy-, ásvány-, keserűvizek. Szekszárdi borok. Szilvórium. Rum. Magyar, Francia Cognac olesón.

Mélyen tisztelt vásárló közönség becses tudomására hozom, hogy **nagy áruraktáram** apasztása végett, áruimat a lehető legolcsóbban árusítom. Különösen ajánlom kitűnő zamatu aromás Cuba, Gyöngy, Mocca és Jáva kávéimat. Carolin, Gasszé, Jappán és Raugon rizseket. Mandola, mazsola, mogoró, szilva, szilvaiz, továbbá mindenféle fűszeráruimat.

I-ső rendű gőzhengermalmi liszteket, cukrot a napi árak mellett.

Szőlőkötöző Jutta fonál, Raffia hánest 1 kg. 1 korona. Szőlőpermetezéshez kék gálicot 76 fillérért árusítom.

Amidőn mindezeket a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom, nem mulaszthatom el felkérni arra, hogy nagyrabecsült bevásárlásaival üzletemet felkeresni méltóztassék.

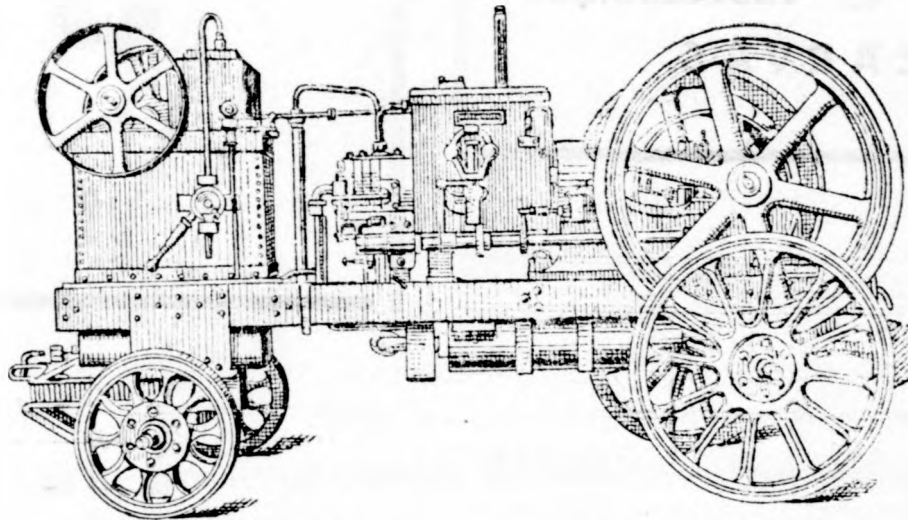
Kiváló tisztelettel: **KOVÁCSIK KÁROLY.**
Deák Ferenc-utca.

Jégbehűtött kőbányai Schätz-féle sörök 7|10-ed literes üveg 32—36—40 f Maláta sör, citrom és málna szörp.

Mindenféle festékek, olajok, lackok, padlomagazak, Linoleum, Ecsetek, Mészoló.

Eredeti „Otto” benzin-lokomobilok

Saját műhely
IX. Mester-utca 81 sz.

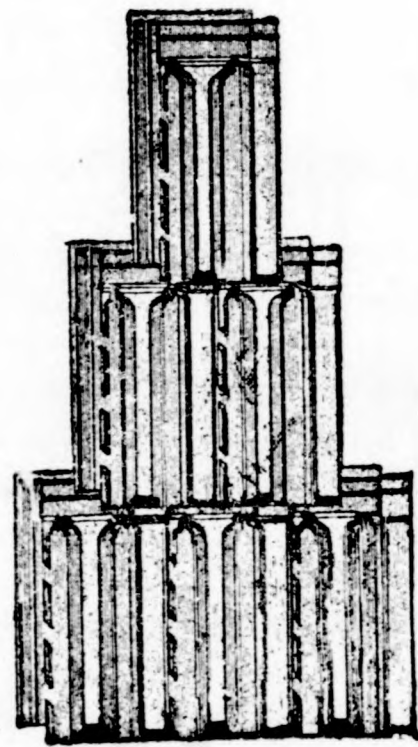

Saját műhely
IX. Mester-utca 31 sz.

benzin-, petrolin-, világítógáz-, földgáz-, és szivógázmotorokat
1—1500 lóerőig gyárt

13—26 elismert elsőrangú, versenynélküli kivitelben csakis

LANGEN és WOLF Motorgyár, Budapest VI. Váci-körút 59.

Szabadalmazott Bohn téle természetes vörös fedél-cserép.

BOHN nagykikindai cserepe

Legjobb minőségű fedélcserép legolcsóbb árak mellett.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselők kerestetnek.

BOHN téglagyár Nagykikinda

A
gazdaság felosztása miatt szép,
tarka tehénészet eladó:

Az állomány:

- 1 drb. tenyészbika
- 26 „ kisborjas tehén
- 5 „ 3 éves üsző
- 7 „ 2 „ „
- 9 „ 1 „ „

Megtekinthető: a Lajosalmi
gazdaságban. Posta, távirda,
távbeszélő és vasútállomás:
S Z A R V A S.

4-5

Uj könyvkötészet!

Könyvnyomdámot egy újonnan berendezett
könyvkötészettel bővítettem ki.

Minden e szakmába vágó munkát elvál-
lalok olcsó díjiszabás mellett.

S Á M U E L A.
SZARVASON.

R E I S Z M I K S A

BUTORGYÁRA BÉKÉSCSABA

VASUT-UTCA 1155. ÉS 1156. SZ.

Műasztalos, kárpitos- díszítőműhelyek.

RAJZIRODA.

Telefon: 20. sz. Telefon: 20. sz.

Saját készítményű teljes

lakásberendezések

állandóan nagy választékban.